

לקח מהפרשה,

'כתוב זאת זכרון בספר' (יז' יד')

"מדרך העולם הוא שאנשים מוציאים 'פסקי הלכה' על זולתם בלי הרבה מחשבה. כאשר הם רואים את היהודי העומד לידם עושה דבר פלוני ופלוני... ולמדונו בעלי המוסר שצריך להיזהר מדבר זה עד מאוד, שכן בשמים יש מי ש'מקליט' את פסק ההלכה ההוא שגזרנו על חברנו, ובבוא העת כשאנחנו נגיע למצב דומה ונתנהג כפי שהתנהג החבר ההוא – יוציאו את הפסק שלנו ויחייבו אותנו בכך, בדיוק כפי שחייבנו את חברנו. והוא הפרוש למילים 'וחותם יד כל אדם בו' שאומרים בפיוט 'ונתנה תוקף', האדם בעצמו כותב וחותם את פסק הדין שלו.

ראיה לכך אפשר להביא מהמעשה של דוד המלך ובת שבע כאשר הרג דוד את אוריה. מובא בנביא (שמואל ב' יב') שה' שלח אליו את נתן הנביא שאמר לו את משל כבשת הרש. "ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחת אחד עשיר ואחד רש. לעשיר היה צאן ובקר הרבה מאוד, ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה אשר קנה, ויחיה ותגדל עמו ועם בניו יחדיו, מפתו תאכל ומכוסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי לו כבת..." וכל יתר פרטי המעשה, עד שהנביא מתאר בפני דוד שהעשיר לקח את כבשת הרש. תגובתו של דוד: "ויחר אף דוד באיש מאוד ויאמר אל נתן חי ה' כי בן מוות האיש העושה זאת". ומיד כשהוציא דוד פסק דין זה מפיו, אמר לו הנביא: "אתה האיש... ועתה לא תסור חרב מביתך עד עולם!" אתה עצמך חייבת את עצמך מיתה! הרי אתה בעצמך פסקת כן! "אתה האיש!"

מוכח מכאן שכל אדם כותב על עצמו את הפסק שלו. המשגיח של ישיבת מיר רבי ירוחם זצ"ל התבטא על כך ואמר, שבשמים אין חושן משפט אחד לכולם, לכל אחד ואחד יש חושן משפט אחר, יורה דעה אחר, ובמידה שמדד לאחרים, כך ימדדו לו. האדם בעצמו דן את עצמו.

וזה גם הפירוש במה שאמרו חז"ל (ראש השנה טז' ע"ב) "צדיקים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתר לחיים, רשעים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתר למיתה" דהיינו שהם בעצמם כותבים וחותמים וכנ"ל. (עפ"י עלינו לשבח)

פינת ההלכה

מהלכות ברכות הנהנין

א: טו' בשבט חל השנה ביום ה' הקרוב.

ב: נוהגים בליל טו' בשבט (יום רביעי בלילה) לאכול מפירות שהשתבחה בהם ארץ ישראל.

ג: מברכים 'בורא פרי העץ' על פרי משבעת המינים ופוטרים בברכה זו את כל הפירות.

ד: מברכים 'בורא פרי האדמה' על סוג אחד ופוטרים את כל פירות האדמה.

ה: מברכים 'שהכל' על סוג אוכל אחד, ופוטרים את כל המינים שברכתם 'שהכל',

ו: נוהגים לברך גם על יין ברכת 'בורא פרי הגפן'.

ז: ברכת 'בורא פרי הגפן' פוטרת את כל סוגי השתייה, ולא צריך לברך 'שהכל' על שתייה אחרת.

ח: מי שאוכל פרי חדש ועדיין לא אכל ממנו השנה, צריך לברך בנוסף לברכת הנהנין גם ברכת 'שהחיינו'. ויברך עליו 'בורא פרי העץ' לפטור את כל הפירות, אפילו אם יש פרי משבעת המינים.

ט: את ברכת 'שהחיינו' מברכים אחרי ברכת הנהנין. ומי שטעה והפך את הברכות יצא ידי חובה.

י: בחלק מהפירות יש חשש לתולעים. (במיוחד ביבשים) צריך לפתוח ולבדוק אותם מתולעים לפני שאוכלים מהם.

יא: סדר הברכות הוא: מזונות, גפן, עץ, אדמה, שהכל. (סימן לזכור: מגיע איש')

יב: מברכים בסיום האכילה ברכה 'מעין שלש' על המזונות, על היין, ועל הפירות משבעת המינים (על המחיה ועל הכלכלה ועל הגפן ועל פרי הגפן ועל העץ ועל פרי העץ). ומברכים בורא נפשות רבות על השאר.

יג: רצוי לאכול מיד אחרי כל ברכה כמות של 30 גרם כדי שלא יהיה ספק לברכה אחרונה.

שב"ט: ר"ת שלום ברכה טובה... וצריך להתאמץ להיות אוהב שלום ורודף שלום ומשים שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו, יותר מכל חדשי השנה. וביותר יש לזהר לכבד לומדי תורה ולחזק ברכיים כושלות, וליזהר מלהיות הולך רכיל ומנע רגלך מלרוץ לרעה בזהירות יותר מכל ימות השנה. (מועד לכל חי סימן ל' אות ב')

**"וישב הים לפנות בוקר
לאיתנו..."**

'מדוע הזדרז הים לשו
לאיתנו תיכף ומיד שהאי
הבוקר, חיפזון זה למה?
אלא עם כל הניסים
והנפלאות
האותות והמופתים שראו ב
ישראל עדיין היו ביניה
חובבי גלות שהיו נכונים לשו
אל סיר הבשר,
ולכן מיהר הים לפנות בוק
לשוב לאיתנו – לחסום לה
את הדרך, להרוס את הגשרי
המובילים בחזרה למצרים!
(ר' שמואל מוהליבר)

אין לי חברים / חלק אחרון.

במאמר הקודם סקרנו איך אנו ההורים יכולים לעזור לילד, ומה לעשות
עבורו.

השבוע נכתוב מה לא לעשות.

לא להעביר את הילד למסגרת אחרת.

ישנם הורים שחושבים שהפתרון לבעיית הדחיייה הוא להעביר את הילד
למסגרת אחרת. לידעתכם: שינוי מסגרת לא יפתור שום בעיה, כי הילד
ימשיך להרגיש מה שהוא מרגיש, ולשדר מה שהוא משדר, והבעיה תעבור
איתו גם למקום החדש.

הילד חייב לעבור תהליך פנימי של שינוי הדימוי העצמי שלו. כשהוא יטופל
וירגיש טוב, הוא גם ישדר טוב. אפשר להעביר בית ספר רק אם זה משולב
עם טיפול שמביא לתהליך נפשי פנימי. אחרת זה רק מסבך יותר.
מה עוד לא לעשות?

לא לקחת אחריות במקום הילד.

תפקידנו לספק לילד ארגון כלים וללמד אותו לעבוד בכל כלי. אך בשום אופן
לא נוכל להיות חברים של מי שצריך להיות חבר שלו, כדי שיהיו חברים שלו
בהצלחה ושבת שלום, שושנה.

סיפור לשבת

הרב והסוהר

השוטרים הערבים והאנגלים, שעמדו בשערי הפלא בלטרון, קדו קדה קלה לכבוד הרב אליעזרוב שהתקרב
אליהם. "נביא קדוש" - פנו אליו ביראת כבוד - "ספר לנו מה עתיד להתרחש..." "הכל מן אלה" השיב להם
בשפתם, "רק הוא יודע מה יקרה", אמר ונבלע בין פתלי הפלא. לא תמיד רחשו כלפיו כבוד כזה. היו ימים
שהביטו לעברו בחשדנות והשתדלו שלא לכבדו, עד שקרה הדבר, ובעקבותיו התהפך יחסם אל הרב מן הקצה אל
הקצה. הימים ימי שלטון הבריטים בארץ. את מתנגדי השלטון, מן המחתרות, הושיבו הבריטים במחנה מעצר
בלטרון. יום אחד הגיע אל המחנה הראשון לציון הרב בן-ציון עזיאל, רבה הראשי של ארץ-ישראל ובקש להכנס
כדי לבדוק אם העצורים היהודים מקבלים את צרכי הדת הנחוצים להם, ומפקדי המחנה שלחו אותו בלעמת
שפא.

התנהגות זו חוללה רעש רב והגיעה עד הנציב העליון. הנציב בקש לפגוש את הרב, אולם הרב הודיע כי מחילתו
מתנית במנוי רב קבוע ליהודי המחנה. הרעיון לא מצא חן בעיני השלטונות, אבל מכיון שחשוב היה להם לשמר
קשרים טובים עם היהודים, נאלצו להסכים לו. פגעת היה צריך לחפש רב מתאים לתפקיד. עד מהרה התברר כי
לתפקיד המציע אין קופצים. המשך תבועה נתוק מהמשפחה בימי שבת וחג, נוסף על כך חששו המעמדים, שמא
יראו בהם השלטונות חלק ממעגל ה'פשיעה' המחתרתי. ובכלל, מי הוא זה שינסים להכניס את עצמו מרצון אל
תוך הפלא...?

פעבר זמן נאות הרב אליעזרוב זכרונו-לברכה, אז אברך צעיר ולמים רבה של שכונת קטמון בירושלים, לקבל
עליו את התפקיד. הרב החל לבקר בתוך המחנה ולנהל שם תפלות ושעורי תורה. לתפקידו הגלוי והרשמי נלווה צד
נסתר. הרב אליעזרוב שמש ערוץ קשר חשאי בין עצירים שונים לבין העולם החיצון ובכך הציל לא-אחת חיי
אדם. שלטונות המחנה שמלכתחלה נאותו לכל הענין רק בעקבות לחצו של הנציב העליון, לא ראו בעין לפה את
נוכחותו של הרב בתוך המחנה ואת פעילותו הרוחנית שם. אפשר שגם חשדו בו בפעילות נוספת, מה שפאמור היה
נכון. ההנהלה הורתה שכל פגישה שלו עם האסירים תלווה בשוטר משקיף, שעקב אחריהם בשבע עינים. אבל הרב
אליעזרוב השפיל להסוות את מעשיו. לעתים היה עושה זאת אגב למוד חמש עם אסיר, בשלבו בדברי הפסוק
מסרים סמויים וכדומה.

הנהלה היה שחפציו של הרב נבדקו בכל פעם שנכנס בשערי המחנה, מחשד שהוא נושא עמו חפצים או מכתבים
לאסירים. אך מעולם לא נבדק בצאתו. יום אחד, נתקל בסוהר שהחליט משום-מה להדר במצנה ולבדוק את
חפציו גם בצאתו. הוא חטט בכליו ובכיסיו ואגב מעשה הציג את הרב באופן נלעג. פתאום קפץ הסוהר משמחה,
כמי שגלה אוצר יקר. הוא הרים אל על שקית קטנה שנמצאה באחד מכיסיו של הרב ובה אבקה. "מנגול ונוכל",
הרים בקולו על הרב, "סוף-סוף נתגלה פרוצופד האמת. פגעת נוכחנו שכל הזמן מעלת באמון שנתן בך. מי יודע
אילו חפצים אסורים נוספים העברת אל האסירים ומהם..." אל המקום נקבצו סוהרים וקציני משטרה נוספים,
ואלה החלו מחפכים ודיהם בהנאה נכח הרב המבזה. אלא שתושביתו של הרב עמדה לו. הוא בקש מאחד
השוטרים להביא לו כוס מים. השוטר חשב שהוא לא חש בטוב בגלל עצם הארוע, ומהר להביא לו את מבקשו.
אז נטל הרב את השקית הקטנה, פתחה ושפך חלק מן האבקה אל תוך הכוס. אחר-כך לגם מן הכוס לנכח עיניהם
התוהות של אנשי המשטרה.

"ובכן, עיניכם הרואות כי אין בשקית שום דבר אסור, אלא בסך-הכל תרופה!", אמר הרב, ואל השוטר
ה'חרוץ' פנה בדברים קשים יותר: "מכאן ואילך, לאחר שנתגלה כי התנכלת לי לשוא, אני מקנה כי תדע טוב יותר
כיצד יש להתחסם אל רב!". אלא שמשמים לא נתנה לשוטר ההזדמנות להוכיח שלמד את הלסח. השוטר, שהיה
זכאי לחפשה של יומים, החליט לנצלה למחרת היום, ויצא לפוש על שפת הים. פעבר יומים פלטו גלי הים את
גופתו הטבועה אל החוף...

שוטרי המחנה ראו במעשה אות משמים ומאז נזקרו הכל בכבודו של הרב.

(תורתך שעשועי)